فصلنامه رویکردهای پژوهشی نو در علوم مدیریت

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

# بررسی رابطه بین ابعاد مهارت‌های زندگی و سازگاری اجتماعی در بین دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر

حکیمه آین[۱]، حمیده اسماعیل‌پور[۲]، سمیه چاوشی[۳]

## چکیده

سازگاری اجتماعی به پذیرش و انجام رفتار و کردار مناسب و موافق محیط و تغییرات محیطی اشاره دارد زمانی که می‌گوییم شخصی با دیگران سازش دارد یعنی با دیگران تشریک‌مساعی دارد و خود را با محیط اطراف وفق می‌دهد . سازش زمانی معنی‌داری که رابطه انسان را با اجتماع اش مورد قضاوت قرار دهیم. انسانی را سازگار تلقی می‌کنیم که مسائل منطقی و رفتار منطقی دیگران را قبول کند و اگر در محیطی نمی‌تواند سازش داشته باشد، محیط دیگری برایش وجود داشته باشد هدف از پژوهش حاضر رابطه بین مهارت‌های زندگی، خلاقیت و احساس هویت با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول می‌باشد. روش پژوهش حاضر، تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کل دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر که شامل ٤٢٠٥ نفر می‌باشند تشکیل می‌دهند. حجم نمونه این پژوهش برابر با ۳۵۷ نفر می‌باشد که از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای به‌دست‌آمده است. ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه‌های استاندارد پرسشنامه مهارت‌های زندگی ساعتچی، و پرسشنامه سازگاری اجتماعی کیم می‌باشد. نتایج نشان داد متغیرهای مهارت‌های زندگی به ترتیب بهترین پیش‌بینی کننده‌های متغیر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول محسوب می‌شوند. در بین دانش‌آموزان دیده شد که ابعاد خلاقیت بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول ارتباط معناداری دارند. بعد ابتکار بهترین پیش‌بینی کننده متغیر یعنی سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول محسوب شد.

**کلیدواژه‌ها:** مهارت‌های زندگی، خلاقیت، احساس هویت، سازگاری اجتماعی. مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر

[۱] دبیر آموزش‌وپرورش شهرستان بوشهر شماره پرسنلی (نویسنده مسئول) ( ۸۵۰۱٦۵۸۱)

[۲] دبیر آموزش‌وپرورش شهرستان بوشهر شماره پرسنلی(۸٦۰۲۱۳٦٦)

[۳] دبیر آموزش‌وپرورش شهرستان بندرعباس شماره پرسنلی(۳۳۹۳۱۷۰٤)

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

**مقدمه**

در تشریح ابعاد مسئله باید گفت مهارت‌های زندگی، توانایی‌های روانی، اجتماعی برای رفتار انطباقی و مؤثر هستند که افراد را قادر می‌سازند تا به‌طور مؤثرتری با مقتضیات و چالش‌های زندگی روزمره مقابله کنند. قلمرو مهارت‌های زندگی حداقل شامل: مهارت‌های فردی، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های روابط بین فردی، مهارت‌های شناختی، مهارت‌های اجتماعی مهارت‌های معنوی و اخلاقی و ... دانست. امروزه علی‌رغم ایجاد تغییرات عمیق فرهنگی در شیوه‌های زندگی، بسیاری از افراد در رویارویی با مسائل زندگی فاقد توانایی‌های لازم و اساسی‌اند و همین امر آنان را در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی روزمره و مقتضیات آن آسیب‌پذیر نموده است (عبداللهی، ۱۳۸۳: ۲۱).

خلق فکر، ایده و مفاهیم نو همواره اساس اختراعات، اکتشافات و پیدایش راهه‌ای مناسب برای حل مسائل و مشکلات در زندگی انسان به شمار می‌آیند. جوامع پیشرفته و متمدن گذشته و حال پیوسته به ارزش و اهمیت این جنبه از توانائی‌های ذهنی و فکری انسان توجه نموده و درصدد تقویت آن برآمده و از این طریق به توسعه، رفاه، ترقی و خوشبختی نائل‌آمده‌اند. چراکه بقول ارسطو" ابتکار یگانه عامل مؤثر در پیشرفت انسان به شمار می‌آید. به‌این‌ترتیب ضعیف بودن فرآیند بروز خلاقیت‌ها در جوامع عقب‌مانده نیز موجب بدبختی ، فقر و فلاکت خواهد بود. خلاقیت عبارت است از مجموعه توانائی‌ها و خصیصه‌های که منجر به تولید آثار منحصربه‌فرد می‌شود مهم‌ترین این ویژگی‌ها تفکر واگراست. در حقیقت فرد خلاق کسی است که از ذهنی جستجوگر و آفریننده برخوردار باشد. فرهنگ وبستر ( ۱۹۵۳) خلاقیت را مترادف اصطلاحاتی مانند اکتشاف، اختراع، ابداع و نوآوری آورده و کلمه خلاقیت را به معنی به وجود آوردن تعریف کرده است (دائمی، ۱۳۸۳: ۲۳).

هویت، عبارت از مجموعه خصوصیات و مشخصات اساسی اجتماعی، فرهنگی، روانی، فلسفی، زیستی و تاریخی همسان است که به رسایی و روانی بر ماهیت یا ذات گروه، به معنی یگانگی یا همانندی اعضای آن با یکدیگر، دلالت کند و آن‌ها را در یک‌طرف زمانی و مکانی معین به‌طور مشخص و قابل‌قبول و آگاهانه از سایر گروه‌ها و افراد متعلق به آن‌ها متمایز سازد. بحران هویت هنگامی رخ خواهد داد که شخص فاقد توانایی لازم جهت ایفای نقشی را که جامعه از او انتظار دارد، انجام دهد. شخصی که فاقد یک هویت متشکل است در خلال زندگی با مشکلات متعددی مواجه خواهد شد. هر فرد آدمی مایل است به اینکه هویت خاصی داشته باشد، ازاین‌روی می‌کوشد که خویشتن را دریابد و بشناسد (روحانی، ۱۳۸۸: ۲۹).

در لغت‌نامه دهخدا، سازگاری، موافقت در کار، حسن سلوک و در مقابل ناسازگاری، بدسلوکی، بدرفتاری و سازگاری نکردن معنی شده است: وقتی می‌گوییم فردی سازگار است که پاسخ‌هایی که او را به تعامل با محیطش قادر می‌کند آموخته باشد و به طریقی قابل‌قبول اعضای جامعه خود رفتار کند تا نیازهایی در او ارضا شود. تطابق یا سازگاری اجتماعی که به‌طورکلی سازگار شدن با حیات جمعی است از مهم‌ترین اصول در بررسی رفتار اجتماعی انسان است. سازگاری اجتماعی به پذیرش و انجام رفتار و کردار مناسب و موافق محیط و تغییرات محیطی اشاره دارد زمانی که می‌گوییم شخصی با دیگران سازش دارد یعنی با دیگران تشریک‌مساعی دارد و خود را با محیط اطراف وفق می‌دهد. سازش زمانی معنی‌داری که رابطه انسان را با اجتماع اش مورد قضاوت قرار دهیم. انسانی را سازگار تلقی می‌کنیم که

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

مسائل منطقی و رفتار منطقی دیگران را قبول کند و اگر در محیطی نمی‌تواند سازش داشته باشد، محیط دیگری برایش وجود داشته باشد (سمواتیان، ۱۳۸۳: ۹).

بنابراین با توجه به بررسی رابطه بین مهارت‌های زندگی، خلاقیت و احساس هویت با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر در این رساله به مطالعه‌ی رابطه بین این متغیرها پرداخته می‌شود و سؤال اصلی در این تحقیق به این صورت مطرح است که بین مهارت‌های زندگی، خلاقیت و احساس هویت با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر تا چه اندازه رابطه معنادار وجود دارد؟ و چگونه می‌توان با به‌کارگیری مهارت‌های زندگی صحیح، سازگاری اجتماعی به رشد تربیت فرزندان کمک کرد؟

**فرضیه‌های تحقیق**

فرضیه اصلی:

بین مهارت‌های زندگی، با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول رابطه چندگانه معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی:

۱- بین مهارت‌های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول رابطه معنی‌داری وجود دارد.

۲- بین ابعاد مهارت‌های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول رابطه چندگانه معنی‌داری وجود دارد.

**پیشینه تحقیق**

**تحقیقات انجام‌شده داخل کشور**

عاشوری نژاد و همکاران (۱۴۰۳) طی تحقیق با عنوان بررسی جایگاه آموزش مهارت‌های زندگی به سبک زندگی اسلامی از دیدگاه حضرت علی (ع) با استفاده از نهج‌البلاغه عنوان نمود مهارت‌های زندگی مجموعه مهارت‌هایی هستند که به‌منظور افزایش توانایی‌های فرد در سازگاری روانی – اجتماعی و ارتقای بهداشت روان و ایجاد رفتار مثبت و مفید صورت می‌پذیرد. پژوهشگران و دانشمندان علوم اجتماعی و علوم رفتاری در دنیای معاصر تلاش نموده‌اند با توسعه آموزش مهارت‌های زندگی گامی مفید و مؤثر در دست‌یابی به جامعه آری از خطر آسیب‌های روانی و اجتماعی بردارند. حال‌آنکه تأمل در توصیه‌های امیر مؤمنان حضرت علی (ع) بیانگر این حقیقت است که قرن‌ها قبل از دست‌یابی علوم بشری به این نیاز انسانی، توجه به این مهم در توصیه‌ها، خطبه‌ها و نامه‌های این امام همان‌که برگرفته از علوم الهی ارائه‌دهنده بهترین راهکارها برای سعادت نسل بشر است به زیباترین و بلیغ‌ترین زبان بیان‌شده است.

ابوذری (۱۴۰۳) در مقاله خود با عنوان بررسی رابطه مهارت‌های زندگی و احساس هویت در بین دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اهواز نشان داد که بین ابعاد مهارت‌های زندگی و احساس هویت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

احمدی (۱۴۰۳) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر مهارت‌های زندگی بر خلاقیت دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان کازرون نشان داد بین متغیرهای مهارت‌های زندگی و حل مسئله، تصمیم‌گیری، تفکر خلاق و انتقادی، روابط بین فردی، مقابله با استرس و خودآگاهی در دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

جاگرانی (۱٤۰۳) در تحقیقی با عنوان نقش آموزش‌وپرورش در ارتقاء مهارت‌های زندگی اظهار داشت ازآنجاکه افراد، به‌ویژه قشر جوان و نوجوان و دانشجویان به لحاظ حساسیت دوران رشد و تحول و شرایط بحرانی این دوره با مشکلات، فشارها و چالش‌های زیادی روبه‌رو می‌شوند و در رویارویی با این مسائل فاقد توانایی‌های لازم و اساسی هستند، همین امر آن‌ها را در مواجهه با مشکلات زندگی و مقتضیات آن آسیب‌پذیر می‌کند؛ دانشگاه‌ها و مدارس و سایر مؤسسات که به نحوی با آموزش‌وپرورش قشر جوان و نوجوان سروکار دارند و مسؤولیت تغذیه، پشتیبانی و حمایت ذهنی، روانی و اجتماعی آنان را به عهده‌دارند لازم است که با آموزش‌وپرورش این مهارت‌ها، قدرت سازگاری با مشکلات، رفتار مثبت و کارآمد را در آنان افزایش دهند، تا اینکه قادر شوند بدون اینکه به خود یا دیگران صدمه وارد نمایند مسؤولیت‌های مربوط به نقش اجتماعی خود را بپذیرند و در برابر مسائل و مشکلات به شکل مؤثر عمل نمایند.

آقایی (۱٤۰۳) در تحقیقی با عنوان مقایسه ابعاد مهارت‌های زندگی بر تربیت در دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه شهر ساوه نشان داد که بین ابعاد مهارت‌های زندگی و تربیت در دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

دلربا(۱٤۰۲) در تحقیقی با عنوان مهارت توانایی روابط بین فردی اظهار داشت مهارت توانایی روابط بین فردی به توانایی ایجاد روابط بین فردی مثبت و مؤثر فرد با دیگران کمک می‌کند. یکی از این موارد، توانایی ایجاد و ابقای روابط دوستانه است که در سلامت روانی و اجتماعی، برقراری روابط گرم خانوادگی به‌عنوان یک منبع مهم حمایت اجتماعی و قطع روابط اجتماعی ناسالم نقش بسیار مهمی دارد. این مهارت برای برقراری مؤثر لازم است و منجر به برقراری روابط صمیمانه و تسهیل در ایجاد روابط بین گروه‌ها و صمیمیت بین فردی می‌شود. این مهارت اغلب در اوایل زندگی از والدین و دیگر اعضای خانواده آموخته می‌شود. آموزش این مهارت فقط منجر به فراگیری ارتباط بین فردی نمی‌شود بلکه منجر به افزایش عزت‌نفس و خود پنداره مثبت در فرد می‌شود اینکه فرد چگونه خودش را درک می‌کند تحت تأثیر نوع ارتباط با دیگران و نوع ارتباط دیگران با اوست.

سپهری (۱٤۰۲) طی تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین مؤلفه‌های سازگاری با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی پرداخت. نتایج رگرسیون چندگانه نشان داد که از بین سه سازگاری فقط مؤلفه آموزشی می‌تواند عملکرد تحصیلی را پیش‌بینی نماید. اما نمی‌توان عملکرد تحصیلی را بر اساس دو مؤلفه‌ی عاطفی و اجتماعی پیش‌بینی نمود.

شریف و همکاران (۱٤۰۲) طی تحقیقی با عنوان بررسی تحقیق حاضر برای بررسی رابطه پایگاه هویت و ویژگی‌های شخصیتی و تعیین اثر احتمالی ویژگی‌های شخصیتی بر چگونگی شکل‌گیری هویت طرح‌ریزی و انجام‌شده است. نتایج تجزیه‌وتحلیل داده‌ها نشان داد که همبستگی معناداری بین برخی از ویژگی‌های شخصیتی و پایگاه‌های هویت وجود دارد و افراد گروه بالا و پایین عوامل شخصیتی که تفاوت معناداری در نمرات پایگاه‌های هویت نشان دادند. در این تحقیق همچنین بین پایگاه‌های هویت و متغیرهای ترتیب تولد، وضعیت تأهل و رشته تحصیلی رابطه معنادار به دست آمد.

روحانی (۱٤۰۱) در مقاله خود با عنوان بایستگی آموزش مهارت‌های زندگی در آموزش‌وپرورش آموزش مهارت‌های زندگی مختص نظام آموزش‌وپرورش نیست، بلکه این مسئله جایگاه خود را در بین دست‌اندرکاران امور اجتماعی، فرهنگی و... نیز به دست آورده است. مقابله با چالش‌های جدید و جدی در عرصه نظام جهانی و تربیت افرادی لایق

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

در مواجهه با رشد چشمگیر جوامع مجازی و ارتباطات نوین، دغدغه اصلی این نوشتار را تشکیل می‌دهد. توجه به نقش کلیدی و بنیادین نظام آموزش‌وپرورش و چگونگی رویارویی با مسائل فوق در حوزه برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های آموزشی، مواجهه با ناسازه‌های جهانی‌شدن و بومی‌ماندن، بحران سلامتی و تغذیه، فناوری اطلاعات و ارتباطات، اخلاقیات و... ازجمله محورهای اساسی این بحث را تشکیل می‌دهد. بنابراین هدف اصلی این نوشتار پاسخ به این پرسش اصلی است که آموزش مهارت‌های زندگی از کجا و بر اساس کدام مبنای نظری سرچشمه می‌گیرد و تا چه اندازه آموزش مهارت‌های زندگی در کنار برنامه آموزشی رسمی کشور در مدارس ضروری می‌باشد .

مجیدی (۱۴۰۱) در مقاله خود با عنوان رابطه خلاقیت و سازگاری اجتماعی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه شهر شیراز نشان داد بین سازگاری اجتماعی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. در ابعاد سازگاری اجتماعی قالب اجتماعی، مهارت اجتماعی، روابط خانوادگی، روابط مدرسه‌ای و روابط اجتماعی با عملکرد تحصیلی رابطه مثبت و معنادار وجود داشت و تنها بعد علائق ضداجتماعی با عملکرد تحصیلی رابطه منفی و معنادار دارد. بین پسران و دختران در عملکرد تحصیلی تفاوت معنادار وجود ندارد. در ابعاد سازگاری اجتماعی در علایق ضداجتماعی تفاوت معنادار مشاهده نشد. در خلاقیت و بعد انعطاف‌پذیری تفاوت معنادار به نفع دختران مشاهده شد و در ابعاد سیالی،بسط و ابتکار تفاوت معناداری مشاهده نشد. از بین سازگاری اجتماعی و ابعاد آن، تنها سازگاری اجتماعی (۲۷٪) و خلاقیت و ابعاد آن تنها خلاقیت (۲۴٪) توان پیش‌بینی عملکرد تحصیلی را دارند.

غضنفری (۱۴۰۱) در پژوهشی به بررسی سبک هویت دانش‌آموزان و سلامت روانی آنان به جمع‌آوری اطلاعات موردنیاز اقدام نمود. سه سبک اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم، اجتنابی را با چهار حالت نشانه‌های جسمانی، اضطراب، اختلال در عملکرد اجتماعی و افسردگی را اندازه‌گیری می‌کند. نتایج تحقیق نشان داد که بین سبک اطلاعاتی و هنجاری با سلامت روانی رابطه منفی معناداری وجود دارد ، یعنی هر چه نمره آزمودنی‌ها در این آزمون بیشتر باشد نمره آن‌ها در پرسشنامه گلدبرگ کمتر می‌باشد یعنی از سلامت روانی بیشتری برخوردارند و از اضطراب و افسردگی کمتری برخوردارند. نتایج تحقیق همچنین نشان داد که اختلال در عملکرد اجتماعی دانش‌آموزان با سبک‌های هنجاری و اطلاعاتی رابطه معنی‌دار داشت. سبک هویت سردرگم با اضطراب و افسردگی رابطه مثبت معنی‌داری داشت یعنی با افزایش نمره آزمودنی‌ها در هویت سردرگم اضطراب و افسردگی در آن‌ها افزایش می‌یابد یافته‌ها نشان داد که بین عملکرد تحصیلی و سلامت روانی رابطه معکوس وجود دارد. این نتایج به‌ویژه ازنظر تربیتی و توجه به عوامل مربوط به‌سلامتی در دانش‌آموزان اهمیت دارد.

صمد آقایی (۱۴۰۰) در مقاله خود با عنوان تکنیک‌های خلاقیت فردی و گروهی بدین نتایج رسید که خلاقیت ازجمله متغیرهایی است که در فرایند یادگیری و تعلیم و تربیت بسیار تأثیرگذار می‌باشد. ازآنجاکه از اهداف مهم آموزش‌وپرورش، پرورش استعدادهای خلاق است، توجه به این توانایی دانش‌آموز و تأثیر آن بر فرایند یادگیری و متغیرهای میانجی آن ضروری به نظر می‌رسد. انجام این پژوهش از دو لحاظ دارای اهمیت می‌باشد. اول اینکه محقق درصدد است مدیران مدارس، معلمان و مدیران رده‌های بالاتر در سازمان آموزش‌وپرورش را از نقش اساسی ذهنیت فلسفی و خلاقیت آگاه نماید. دوم اینکه تلاش خواهد نمود پیشنهاداتی در جهت تقویت ذهنیت فلسفی، خلاقیت و عملکرد تحصیلی به مدیران مدارس، معلمان و اولیاء ارائه دهند. همچنین سعی خواهد شد در جهت تربیت دانش‌آموزانی شایسته که دارای ویژگی‌های بالای ذهنیت فلسفی و خلاقیت باشند به مسئولان و برنامه ریزان آموزشی

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

نیز نکاتی را خاطرنشان کنند تا با کشف چنین دانش‌آموزانی در مدارس، بهبود فرایندهای یاددهی و یادگیری و بروز هر چه بیشتر خلاقیت در بین دانش‌آموزان تسهیل شود. امید است که نتایج این تحقیق زمینه مناسبی جهت انجام تحقیقات بیشتر در رابطه با موضوع موردبحث در سازمان‌های آموزشی را فراهم نماید. در یک نظام تربیتی برای پرورش "ذهنیت فلسفی"در دانش‌آموزان باید به آنان کمک کرد تا آنان تصمیمات خود را نه‌تنها بر اساس اهداف آنی و کوتاه‌مدت اتخاذ کنند بلکه مهم‌تر آن‌که آنان اتخاذ تصمیمات را فراتر از ابعاد زمانی در نظرگیرند. به عبارت بهتر محدود کردن تفکرات فلسفی بر اساس میزان فضایی که به لحاظ زمانی در کوتاه‌مدت، اشغال می‌کنند نمی‌تواند تعبیر صحیحی باشد . بنابراین پایه هر تفکر و اقدامی باید بر اساس آرمان‌ها یا اهداف درازمدت و حتی دست‌نیافتنی (ایدئال) تعبیه‌شده باشد.

فرهنگ (۱٤۰۰) در مقاله خود با عنوان بررسی عوامل مؤثر بر خلاقیت دانش‌آموزان در شهر تهران انجام داد و به این نتیجه رسید که بین سن و خلاقیت دانش‌آموزان و همچنین بین میزان تحصیلات و خلاقیت آنان تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

پارسا (۱٤۰۰) در مقاله خود با عنوان مهارت‌های زندگی، ضرورت دنیای امروز اظهار داشت دنیای امروز دنیای ارتباطات نامیده می‌شود با گسترش رسانه‌های همگانی ازجمله رادیو، تلویزیون و اخیراً اینترنت و ... اطلاعات زیادی در اختیار مردم قرار می‌گیرد بطوریکه بعضاً باعث ایجاد بحران اطلاعات می‌شود. منظور از بحران اطلاعات هجوم بی‌وقفه اطلاعاتی است که متأسفانه درونی نشده برخلاف گذشته به مهارت تبدیل نمی‌شود. مهارت به معنی استفاده ماهرانه و توانمندانه از دانش است. شاید در دهه‌های گذشته به دلیل ساده‌تر بودن و پیش‌بینی پذیر بودن زندگی اجتماعی (کارآمدی الگوپذیری از والدین و حتی نسل‌های قبل‌تر از آن) این مهارت‌ها به‌سادگی در طی رشد آموخته‌شده و نیازی به آموزش مستقیم آن‌ها احساس نمی‌شد. اما امروزه آموزش مستقیم مهارت‌های زندگی به‌عنوان بخش مهم و کلیدی در جامعه‌پذیری افراد در سراسر دنیا مطرح است .

**تحقیقات انجام‌شده خارج کشور**

تاکو[4] (۲۰۱۲) در تحقیقی با عنوان تأثیر مهارت‌های زندگی بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر و پسر شهر پونای هند نشان داد که بین ابعاد مؤلفه‌های تفکر انتقادی و خودآگاهی دانش‌آموزان دختر و پسر تفاوت وجود دارد. همچنین بین ویژگی‌های سن، جنس و رشته تحصیلی با سازگاری اجتماعی آن‌ها تفاوت معنی‌داری مشاهده شد.

پاسکارلا[5] (۲۰۲٤) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین مهارت‌های زندگی و احساس هویت دانش‌آموزان دختر و پسر شهر ناتینگهام انگلستان نشان داد بین مهارت‌های زندگی و احساس هویت احساس هویت رابطه معنی‌دار وجود دارد. بین دانش‌آموزان پسر و دختر در میزان تأثیرپذیری از این ابعاد تفاوت وجود دارد.

مک[6] (۲۰۲٤) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر برنامه مهارت‌های زندگی بر تربیت دانش‌آموزان شهر فرایبورگ آلمان نشان داد آموزش مهارت‌های زندگی و تربیت صحیح باعث افزایش معنی‌دار نگرش نسبت به مدرسه، یادگیری شیوه موفقیت در مدرسـه، عملکرد تحصیلی و افزایش مهارت‌های زندگی می‌شود.

---

[1]- Tako
[2]- Paskarella
[3]- Mac

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

کوتارد[۷] (۲۰۲۳) در مطالعات خود نشان داد که مهارت‌های زندگی شخص را قادر می‌سازند تا دانش، نگرش و ارزش‌های وجودی خود را به توانائی‌های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی‌ها در استفاده صحیح‌تر نیروهای خود بهره گیرد وزندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد.

کیمبلر[۸] (۲۰۲۳) طی تحقیقات خود بدین نتیجه رسید که خلق فکر، ایده و مفاهیم نو همواره اساس اختراعات، اکتشافات و پیدایش راههای مناسب برای حل مسائل و مشکلات در زندگی انسان به شمار می‌آیند. جوامع پیشرفته و متمدن گذشته و حال پیوسته به ارزش و اهمیت این جنبه از توانائی‌های ذهنی و فکری انسان توجه نموده و درصدد تقویت آن برآمده و از این طریق به توسعه، رفاه، ترقی و خوشبختی نائل‌آمده‌اند.

الکایند[۹] (۲۰۲۲ )نشان داد که هویت همواره ارتباط واضحی را بین هویت‌های پیشرفته و مقیاس‌های مختلف رشد نشان داده‌اند به‌خصوص هویت موفق با سطح رشد خود تئوری عملیات صوری یا انتزاعی قضاوت اخلاقی و منبع کنترل ارتباط مثبتی را نشان داده است. همچنین افرادی با این نوع هویت‌ها ازلحاظ روانی حال خوبی داشته و سازگاری روانی سالمی ازلحاظ کنار آمدن با مسائل به نحو مناسب دارند .

رایس[۱۰] (۲۰۲۲) در کتاب تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و رشد مهارت‌های زندگی می‌گوید: "مهارت‌های زندگی یعنی ایجاد روابط بین فردی مناسب و مؤثر، انجام مسئولیت‌های اجتماعی، انجام تصمیم‌گیری‌های صحیح و حل تعارضات و کشمکش‌ها بدون توسل به اعمالی که به خود یا دیگران صدمه بزند. آموزش این مهارت فقط منجر به فراگیری ارتباط بین فردی نمی‌شود بلکه منجر به افزایش عزت‌نفس و خود پنداره مثبت در فرد می‌شود اینکه فرد چگونه خودش را درک می‌کند تحت تأثیر نوع ارتباط با دیگران و نوع ارتباط دیگران با اوست.

فیلد[۱۱] (۲۰۲۱) طی تحقیقات خود بدین نتیجه رسید که ابتکار یگانه عامل مؤثر در پیشرفت انسان به شمار می‌آید، به‌این‌ترتیب ضعیف بودن فرآیند بروز خلاقیت‌ها در جوامع عقب‌مانده نیز موجب بدبختی، فقر و فلاکت خواهد بود. در دنیای پیچیده کنونی که شاهد رقابت‌های بسیار فشرده جوامع مختلف برای دستیابی به جدیدترین تکنولوژی‌ها و منابع قدرت هستیم، افراد تیزهوش، خلاق و صاحبان اندیشه‌های نو و مبتکرانه، همانند گران‌بهاترین سرمایه‌ها، از جایگاه بسیار والا و ارزشمندی برخوردار هستند به‌طوری‌که شانس به دست آوردن خلاقیت بالقوه، می‌تواند موضوع زندگی و مرگ هر جامعه‌ای باشد.

کیزی[۱۲] (۲۰۲۰) طی تحقیقی بدین نتایج رسید که مهارت‌های زندگی شخص را قادر می‌سازند تا دانش، نگرش و ارزش‌های وجودی خود را به توانائی‌های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی‌ها در استفاده صحیح‌تر نیروهای خود بهره گیرد وزندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد.

4- Coutard
5- Kimbler
1- Elkind
2- Ries
5- Field
1- Kayzi

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

کانل[۱۳] (۲۰۱۹) در تحقیقات خود به این نتایج رسید که مهارت‌های زندگی شخص را قادر می‌سازند تا دانش، نگرش و ارزش‌های وجودی خود را به توانائی‌های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی‌ها در استفاده صحیح‌تر نیروهای خود بهره گیرد وزندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد.

**روش تحقیق**

تحقیق حاضر ازنظر هدف، یک تحقیق کاربردی می‌باشد. ازنظر گردآوری داده‌ها و اطلاعات و روش تجزیه‌وتحلیل یک تحقیق توصیفی - پیمایشی می‌باشد. جامعه‌ی آماری تحقیق شامل کلیه دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول آموزش‌وپرورش شهرستان بوشهر می‌باشد که شامل ٤٢٠٥ نفر است که بر اساس فرمول کوکران حجم نمونه موردمطالعه ۳۷۵ نفر برآورد گردیده است. در این تحقیق جهت گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات تحقیق موضوع، از منابع کتابخانه‌ای، مقالات، کتاب‌های موردنیاز و نیز از شبکه جهانی اطلاعات استفاده‌شده و به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از پرسشنامه استفاده گردیده است که پرسشنامه مورداستفاده در این پژوهش، پرسشنامه عوامل مؤثر بر توانمندسازی: عبدالهی و نوه ابراهیم (۱۳۸۵) که میزان پایایی آن بر اساس ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ می‌باشد.

**فرضیه‌های فرعی تحقیق**

**فرضیه ۱: بین مهارت‌های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر رابطه معنی‌داری وجود دارد.**

**جدول٤-۱۵: همبستگی بین مهارت‌های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر**

| متغیرها | ضریب همبستگی | سطح معنی‌داری |
|---|---|---|
| سازگاری اجتماعی | ۰/۲۷ | ۰/۰۰۰۱ |
| مهارت‌های زندگی | | |

بین متغیر مهارت‌های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول بر اساس نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون مندرج در جدول فوق رابطه معنی‌دار وجود دارد به این معنا که هرچقدر دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول دارای مهارت‌های زندگی بیشتری باشند، سازگاری اجتماعی آنان نیز بیشتر می‌شود. این رابطه در سطح (P<۰/۰۰۰۱) معنی‌دار است. بنابراین فرضیه فوق تائید شد.

**فرضیه ۲: بین ابعاد مهارت‌های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر رابطه چندگانه معنی‌داری وجود دارد.**

[2]- Kanel

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

**جدول٤-٢٢: خلاصه مدل تأثیر ابعاد مهارت‌های زندگی بر سازگاری اجتماعی**

| R | $R^2$ | $R^2$ تنظیم‌شده | خطای برآورد |
|---|---|---|---|
| ۰/۳٦۲ | ۰/۱۳۱ | ۰/۱۱٤ | ٦/٦٤ |

**جدول٤-٢٣: نتایج تحلیل واریانس تأثیر ابعاد مهارت‌های زندگی بر سازگاری اجتماعی**

| مدل | مجموع مربعات | df | میانگین مربعات | F | سطح معنی‌داری |
|---|---|---|---|---|---|
| رگرسیون | ۲۳۲۸/۷ | ۷ | ۳۳۲/٦۷ | ۷/۵۲ | ۰/۰۰۰۱ |
| باقیمانده | ۱۵٤۱۹/۹۳ | ۳٤۹ | ٤٤/۱۸ | | |
| کل | ۱۷۷٤۸/٦٤ | ۳۵٦ | - | | |

نتایج رگرسیون چند متغیری مندرج در جداول فوق نشان می‌دهد که ابعاد مهارت‌های زندگی با هم بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی $F= ۷/۵۲$ در سطح ($P<۰/۰۰۰۱$) تأثیر معناداری دارند. با توجه به مقدار $R^2$=۰/۱۳۱ نیز می‌توان گفت که ابعاد مهارت‌های زندگی با هم ۱۳/۱ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول را تبیین می‌نمایند.

**جدول٤-٢٤: ضرایب رگرسیون استانداردشده و استاندارد نشده**

| مدل | ضریب استانداردشده | | t | سطح معنی‌داری |
|---|---|---|---|---|
| | B | خطای استاندارد | ضریب استانداردشده Beta | | |
| مقدار ثابت | ۵۲/۳۳ | ٤/٤۳ | - | ۱۱/۸۱ | ۰/۰۰۰۱ |
| مشارکت و همکاری | ۰/٤۹۱ | ۰/۱۲۹ | ۰/۲۵۲ | ۳/۸۱ | ۰/۰۰۰۱ |
| مهارت تصمیم‌گیری | ۱/۳۹ | ۰/۳۷۸ | ۰/۲۳۳ | ۳/٦۸ | ۰/۰۰۰۱ |

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| بهداشت و سلامت روانی | ۰/۲۲ | ۰/۰۸۷ | ۰/۱۶ | ۲/۵۲ | ۰/۰۱۲ |
| مهارت اجتماعی | ۰/۱۹۳ | ۰/۱۱۹ | ۰/۱۰۵ | ۰/۱۶۱ | ۰/۱۰۷ |
| بکار گیری نکات ایمنی | ۰/۰۴۵ | ۰/۱۵۳ | ۰/۰۱۹ | ۰/۲۹۵ | ۰/۷۶۸ |
| مهارت خودآگاهی | ۰/۰۲۱ | ۰/۰۷۵ | ۰/۰۲۱ | ۰/۲۸۲ | ۰/۷۷۸ |
| مهارت روابط بین فردی | ۰/۰۰۰۱ | ۰/۱۳۲ | ۰/۰۰۰۱ | ۰/۰۰۵ | ۰/۹۹۶ |

نتایج ضرایب رگرسیون مندرج در جدول فوق نشان می‌دهد که هر یک از ابعاد مشارکت و همکاری، مهارت تصمیم‌گیری و مهارت رعایت بهداشت و سلامت روانی دارای اثر معنی‌داری در سطح آلفای ۰/۰۵ بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی می‌باشند اما تأثیر هر یک از ابعاد مهارت اجتماعی ، مهارت به‌کارگیری نکات ایمنی، مهارت خودآگاهی و روابط بین فردی بر سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول هرچند مستقیم است اما در سطح آلفای ۰۵/ معنی‌دار نیستند. از میان ابعاد هفتگانه مهارت‌های زندگی، ابعاد مشارکت و همکاری، مهارت تصمیم‌گیری و مهارت رعایت بهداشت و سلامت روانی به ترتیب بهترین پیش‌بینی کننده متغیر وابسته (ملاک) یعنی سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول محسوب می‌شوند.

## نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر که به‌منظور رابطه بین مهارت‌های زندگی با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر انجام‌شده است، پس از طی مراحل مقدماتی و مرور ادبیات پژوهش، فرضیات آن تدوین گردید و سپس اطلاعات موردنیاز جهت آزمون این فرضیه‌ها از طریق پرسشنامه‌های استاندارد مهارت‌های زندگی، سازگاری اجتماعی و با شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای، از یک نمونه ۳۵۷ نفری از دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اول شهرستان بوشهر می‌باشد. جمع‌آوری با استفاده از روش‌های آمار توصیفی مانند درصد، میانگین و انحراف استاندارد و روش‌های آمار استنباطی مانند جداول یک‌بعدی توزیع فراوانی، ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون موردبررسی قرار گرفت و به نتایج زیردست یافت:

### الف: یافته‌های توصیفی تحقیق

داده‌های جدول ٤-١ نشان می‌دهد که سن ١٢/٩ درصد از کل دانش‌آموزان دختر موردمطالعه ١٥ سال، ٥٤/٣ درصد ١٦ سال، ٢٩/٤ درصد ١٧ سال و ٣/٤ درصد ١٨ سال می‌باشد. میانگین سن آزمودنی‌ها ١٦/٢٣ سال و انحراف استاندارد آن ٠/٧١ سال می‌باشد. داده‌های جدول ٤-٢ نشان می‌دهد که وضعیت اشتغال مادر ٦٢/٥ درصد از کل آزمودنی‌ها خانه‌دار و ٣٧/٥ درصد بقیه شاغل می‌باشد. همان‌طور که در جدول ٤-٣ ملاحظه می‌گردد میزان تحصیلات پدر ١٣/٢ درصد از کل پاسخگویان دیپلم، ٢٦/٣ درصد فوق‌دیپلم، ٤٣/٧ درصد لیسانس و ١٦/٨درصد فوق‌لیسانس می‌باشد. داده‌های جدول ٤-٤ نشان می‌دهد که میزان تحصیلات مادر ٣/٦ درصد از کل پاسخگویان زیر دیپلم ، ٢٠/٧ درصد دیپلم، ٢٢/٧ درصد فوق‌دیپلم و ٤٢/٦ درصد لیسانس و ١٠/٤ درصد فوق‌لیسانس می‌باشد.

داده‌های جدول ٤-٥ نشان می‌دهد که شغل پدر ٥٩/١ درصد از کل دانش‌آموزان موردبررسی مشاغل آزاد، ٣٧/٨درصد کارمند و ٣/١ درصد بازنشسته می‌باشند. داده‌های جدول ٤-٦ نشان می‌دهد که خلاقیت ١٤/٣ درصد از

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

کل دانش‌آموزان موردمطالعه پایین، ۵۸/۵ درصد در حد متوسط و ۲۷/۲ درصد بالا می‌باشد. میانگین نمره متغیر خلاقیت ۱۱۸/۳۲ و انحراف استاندارد آن ۱۹/۵۱ می‌باشد.

همان‌طور که در جدول ٤-۷ مشاهده می‌شود میزان مهارت‌های زندگی ۷/۳ درصد از کل دانش‌آموزان موردمطالعه پایین ، ۲۲/٤ درصد متوسط و ۷۰/۳ درصد بالا می‌باشد. میانگین نمره متغیر مهارت‌های زندگی در پاسخگویان ۲۱٤/۵۲ و انحراف استاندارد آن ۳۳/٤۹ می‌باشد. داده‌های جدول ٤-۸ نشان می‌دهد که میزان سازگاری اجتماعی ۳۷/۸ درصد از کل دانش‌آموزان موردمطالعه کم،۵۷/۱ درصد در حد متوسط و ۵ درصد زیاد می‌باشد. میانگین نمره متغیر سازگاری اجتماعی ٦۰/۰٦ و انحراف استاندارد آن ۷/۰٦ می‌باشد. همان‌طور که در جدول ٤-۹ مشاهده می‌شود ٦۵ درصد از کل پاسخگویان کم ، ۳۱/۱ درصد در حد متوسط و ۳/۹ درصد زیاد احساس هویت می‌نمایند. میانگین نمره متغیر احساس هویت ۱۱٤/٦۵ و انحراف استاندارد آن ۱٤/۸۳ می‌باشد.

پیشنهادها کاربردی:

به آموزش‌وپرورش شهرستان بوشهر

۱- آموزش مهارت‌های زندگی در مدارس بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد

۲- مهارت کنترل اضطراب در مدارس بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد

۳- مهارت و قدرت نه گفتن در مدارس بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد

۴- مهارت شکیبایی و بردباری در مدارس بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد

۵- مهارت کنترل خشم در مدارس بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گیرد

۶- دوره‌های آموزشی مرتبط با کارگاه‌ها موردتوجه قرار گیرد

۷- بر مهارت‌های زندگی با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی شهرستان بوشهر تأکید شود

۸- سازگاری اجتماعی حلقه مفقوده تربیت در نظام آموزشی است که می‌بایست مورد تأکید جدی قرار گیرد

۹- بر آموزش سازگاری اجتماعی به دانش‌آموزان توجه بیش‌ازپیش شود.

۱۰-سازگاری اجتماعی می‌تواند به موفقیت دانش‌آموزان در زندگی شخصی و در بزرگ‌سالی کمک شایانی کند.

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

## منابع


آقایی فیشایی، تیمور. (۱۳۸۷). خلاقیت و نوآوری در انسان‌ها و سازمان‌ها. تهران: نشر ترمه.

آقایی، محمد. (۱۳۸۹). مقایسه ابعاد مهارت‌های زندگی بر تربیت در دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه شهر ساوه. **فصلنامه علوم انسانی، دوره ۲۲، شماره ۲۰.**

آسانی، یدالله. (۱۳۸۱). **بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و پیشرفت تحصیلی در نوجوانان ١٤ - ١٨ ساله و والدین آن‌ها درد و گروه در معرض طلاق و عادی**. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت‌معلم.

احمدی، اکبر. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر مهارت‌های زندگی بر خلاقیت دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان. کازرون. فصلنامه تعلیم و تربیت، **شماره ۳۲.**

اسبورن، الکس. ( ۱۳۸۱). **پرورش استعداد همگانی ابداع و خلاقیت**. ترجمه حسن قاسم‌زاده. تهران: نشر دنیای نو.

ایس الیاس، موریس. (۱۳۸۳). **تصمیم‌گیری‌های اجتماعی و رشد مهارت‌های زندگی**. تهران: نشر عارفی.

امیدیان، مرتضی. (۱۳۸۹). **هویت از دیدگاه روانشناسی**. یزد: نشر دانشگاه یزد.

امامی‌پور، سوزان و سیف، علی اکبر. (۱۳۸۲). بررسی تحولی سبک‌های تفکر در دانش‌آموزان و رابطه آن‌ها با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی. فصلنامه نوآوری‌های آموزشی، فصلنامه تعلیم و تربیت، **شماره ۱۹.**

ابوذری، محمد. (۱۳۹۱). بررسی رابطه مهارت‌های زندگی و احساس هویت در بین دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اهواز. **فصلنامه علوم انسانی، دوره ٢٤، شماره ۲۲.**

احمدلو، حبیب. (۱۳۸۳). «**بررسی رابطه میزان هویت ملی و هویت قومی در بین جوانان تبریز**»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران .

امیدیان، مرتضی و شکرکن، حسین. (۱۳۸۹). مقایسه وضعیت هویت‌یابی در دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع پیش‌دانشگاهی استان خوزستان. مجله مطالعات روان‌شناختی. **شماره ۱** .

اسماعیلی، درمان. (۱۳۸۲). **مقدمه‌ی بر اصول و مبانی مهارت‌های زندگی**. تهران: تازه‌های روانشناسی.

امینی، محمد. (۱۳۸۷). روابط موفقیت تحصیلی با خودکارآمدی و مقایسه آن‌ها در دانش‌آموزان ممتاز و عادی. تهران. فصلنامه روان‌شناسی. فصلنامه روانشناسی، **دوره ۲۱، شماره .**

اصغری، علی. (۱۳۸٤) ، بررسی برنامه آموزش مهارت‌های زندگی بر پیشرفت تحصیلی ، انضباط و عزت‌نفس دانش‌آموزان سال اول متوسطه. تهران. فصلنامه روانشناسی، **دوره ۱۵، شماره ١٤.**

افتخاری، اکبر. (۱۳۷۳). **بررسی میزان همبستگی مهارت‌های زندگی، عزت‌نفس و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر شهرستان ارومیه**، دانشگاه ارومیه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد.

بهروزنیا، پروین. (۱۳۸۷). تقویت انگیزه‌ی یادگیری در دانش‌آموزان. **ماهنامه‌ی رشد تکنولوژی آموزشی، دوره ۲۱، شماره ۱۹.**

پارسا، پویا. (۱۳۸۸) مهارت‌های زندگی. ضرورت دنیای امروز. فصلنامه روان‌شناسی، **دوره ۲۲، شماره ۲۱.**


[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

پاشا، راضیه. (۱۳۸۳). بررسی جو عاطفی خانواده با سازگاری فردی- اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دبیرستان‌های شهرستان مسجدسلیمان، مجله روان‌پزشکی، **شماره ۲۵** .

پور فرج، عمران، مجید. (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین خلاقیت ، هوش هیجانی و خودکارآمدی. اولین کنفرانس ملی خلاقیت شناسی و مدیریت نوآوری در ایران، ماهنامه تدبیر، **شماره ٤٢٢**.

تاروردی زاده، داوود. (۱۳۸۸). تبیین عوامل اثرگذار بر هویت ملی دانشجویان دانشگاه پیام نور استان اردبیل. ماهنامه مهندسی فرهنگی، **شماره ۲۷ و ۲۸** .

جاگرانی، فاطمه. (۱۳۹۰). نقش آموزش‌وپرورش در ارتقاء مهارت‌های زندگی. **اورمزد، دوره ١٤، شماره ۱۳**.

حقیقی جمال، کاظم. (۱۳۸۱). بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با سازگاری دانش‌آموزان دختر پایه سوم مدارس راهنمایی اهواز مجله تکنولوژی آموزشی، **شماره ۱۳**.

حاجیلو، علی. (۱۳۸۵). سازگاری اجتماعی. **نشریه آموزشی پژوهشی. اورمزد، دوره ۱۰، شماره ۹**.

Campbell, A. et al, (2006), The Quality of American Life Perceptions, Evaluations and Satisfaction, New York, Russell.

Courtyard, Oliver, (2000), Quality of Life in the Paris Area and New Challenges to the Regional Transport Policy, Singapore.

Elkin , Seth J , ( 2008 ) , The evolution of Erikson Ian and Neo Erikson Ian identity Theory and research , A Review and Integration , Identity , an Interactional Jamaal of Theory and Research .

Field, Mac. (2010) “Shaping a National Identity: Malta in the Europe Union.” International Journal of Sociology.

Hara, S .H Humans spike (2001) " Investigating the thinking styles of creative people," Social Psychology Quarterly, vol 54.

Louisa, Elam, (2001). “Psychosocial factors on creative performance, February change - Feng Shih.

Kayli, Frank. (2010), “Personal Life Skills,” The Canadian Review of Sociology and Anthropology.

Kanel, E., Shahraray, (2009) Personal Life Skills. Social Psychology of Education, 12

Kimbler, Terenzini, (2008), The Impact ofCollege on Students: Myths, rational myths, and some other things that may not be true.Nacada Journal; 19(3): 78-89.

Mac, Fier SM, (2010). Facilitating the high school-to-college transition for students withpsychiatric disabilities: Information andstrategies or school counselors.;8(10):10-ColloquiumProceedings, CapeTown:germany,fribourg.pp. 83-101.

Paskarella, Be, M.D. & Kuk, L .S .( 2011 ) . Id. Personality and Individual Differences, 39.

Tako, Peters (2012) Creative Kids: 4 Ways to Spark Their Imaginations.

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]

فصلنامه رویکردهای پژوهشی نو در علوم مدیریت

شماره ۳۸،
دوره هجدهم،
سال ششم،
تابستان ۱۴۰۴
صص ۱-۱۴

# Examining the Relationship between Dimensions of Life Skills and Social Adaptation Among Female Middle School Students in Bushehr County

Hakimeh Ain[14], Hamideh Esmaeilpour[15], Somayeh Chavoshi[16]

**Abstract**

Social adaptation refers to the acceptance and enactment of appropriate behaviors and actions in accordance with the environment and environmental changes. When we say that a person is adapted to others, it means they collaborate with others and adjust themselves to their surroundings. Adaptation becomes significant when we assess the individual's relationship with society. A person is considered adaptable if they accept logical issues and the logical behaviors of others, and if they cannot adapt to one environment, an alternative environment should be available to them. The aim of the present study is to examine the relationship between life skills, creativity, and sense of identity with the social adaptation of female middle school students. The research method employed is descriptive correlational research. The statistical population of this study consists of all female middle school students in Bushehr County, totaling 4,205 individuals. The sample size for this research is 357 individuals, obtained through a multi-stage cluster sampling method. The data collection tools used in this study are the standard Life Skills Questionnaire by Saatchi and the Kim Social Adaptation Questionnaire. The results indicated that life skills variables are, in order, the best predictors of social adaptation among female middle school students. Among the students, it was observed that the dimensions of creativity have a significant relationship with the social adaptation of female middle school students. The dimension of initiative was found to be the best predictor of the variable, namely, the social adaptation of female middle school students.

**Keywords:** Life Skills, Creativity, Sense of Identity, Social Adaptation, Female Middle School Students, Bushehr County.

[14] Corresponding Author: Teacher, Education Department of Bushehr County, Employee ID (85016581)
[15] Teacher, Education Department of Bushehr County, Employee ID (86021366)
[16] Teacher, Education Department of Bandar Abbas, Employee ID (33931704)

[ Downloaded from mail.jnraims.ir on 2026-11-19 ]